

Tallinna Ülikooli Eesti Keele ja Kultuuri Instituudi põhimäärus

TLÜ senati 20. oktoobri 2008 määrus nr 37

Kehtestatakse ülikooliseaduse § 14 lg 3 p 2 ja Tallinna Ülikooli põhikirja § 16 lg 1 p 3 alusel, lähtudes senati 12. novembri 2007 otsusest nr 56, Eesti Keele ja Kultuuri Instituudi nõukogu 5. juuni 2008 otsusest nr 37 ning arenduskomisjoni 9. oktoobri 2008 ettepanekust.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Õiguslikud alused

- (1) Tallinna Ülikooli Eesti Keele ja Kultuuri Instituut (edaspidi *instituut*) on Tallinna Ülikooli (edaspidi *ülikool*) põhiüksus, mille põhiülesanne on õppetöö ning teadus- ja arendustegevus humanitaarteaduste valdkonnas.
- (2) Instituudi nimetus inglise keeles on *Tallinn University Institute of Estonian Language and Culture*, saksa keeles *Institut für Estnische Sprache und Kultur der Universität Tallinn*, prantsuse keeles *Institut de la langue et culture estonienne de l'Université de Tallinn*.
- (3) Instituut juhindub oma tegevuses Eesti Vabariigi õigusaktidest, ülikooliseadusest, ülikooli põhikirjast, instituudi põhimäärusest ning teistest õigusaktidest.
- (4) Instituudi põhimäärus (edaspidi *põhimäärus*) sätestab instituudi tegevuse eesmärgid ja ülesanded, ülesehituse ja juhtimise, vara valdamise, tegevuse finantseerimise, aruandluse ja kontrolli.
- (5) Instituudi asutab ja lõpetab ülikooli senat ülikooli põhikirjas sätestatud alustel.
- (6) Instituudi põhimääruse ja selles tehtavad muudatused võtab vastu instituudi nõukogu ja kinnitab ülikooli senat.
- (7) Instituudil on oma visuaalne identiteet ja sümbolid, mida kasutatakse koos ülikooli sümbolitega vastavalt ülikooli kehtestatud korrale.
- (8) Instituudi asukoht on Tallinna linn, Eesti Vabariik.

§ 2. Autonomia

Instituudi autonomia seisneb õiguses iseseisvalt:

- 1) valida õppe-, teadus- ja arendustegevuse sisu, suundi ja meetodeid;
- 2) määrata oma struktuur ja töökorraldus;
- 3) sõlmida, muuta ja lõpetada lepinguid ning kokkuleppeid õigusaktidega kehtestatud alustel ja korras;
- 4) otsustada oma tegevuse tulemuste kasutamise üle, kui seda ei piira seadus, selle alusel välja antud õigusakt või leping;

- 5) otsustada kõigi küsimuste üle, mille üle otsustamist ei ole seaduse või alusaktiga antud senatile, rektorile või mõnele ülikooli ülesehitusüksusele;
- 6) otsustada juhtimiseeskirjas määratlemata kesksete teenuste kasutamise üle;
- 7) vallata, käsutada ja kasutada oma eesmärkide saavutamiseks ja ülesannete täitmiseks oma autonoomse tegevusega teenitud raha ja vara seadusega ja sellest tulenevate õigusaktidega lubatud piires omal äranägemisel.

§ 3. Tegevuse eesmärk, missioon ja ülesanded

- (1) Instituudi eesmärk on tagada ülikooli eesmärgi realiseerimine humanitaarteaduste valdkonnas oma missiooni järgides.
- (2) Instituudi missioon on eesti keele, kirjanduse ja kultuuri, soome keele, kirjanduse ja kultuuri, üld- ja rakenduskeeleteaduse, võrdleva kirjandusteaduse ning soomeugri keelte akadeemiline ja rakenduslik edendamine.
- (3) Oma eesmärkide saavutamiseks instituut:
 - 1) teeb oma valdkonnas teadusuuringuid ning arendustöid, sh sihtfinantseerimise, uurimistoetuse või muul viisil korraldatud välise rahastuse toel;
 - 2) algatab ja korraldab teadus- ja arendustegevuse programme ja projektide täitmist ning teadustulemuste ülekannet praktikasse;
 - 3) koostab ja arendab instituudis õpetatavate erialade õppekavu ning viib läbi õppetööd põhimääruses sätestatud tegevusvaldkondades;
 - 4) loob ja arendab välissidemeid, teeb koostööd organisatsioonidega Eestis ja välismaal;
 - 5) arendab oma infrastruktuuri, täiendab ja uuendab teadus-, arendus- ja õppetegevuse ainelist baasi, loob töötajatele tänapäevased töö- ja olmetingimused;
 - 6) nõustab ja teostab ekspertiise ning osutab teadmusteenuiseid;
 - 7) korraldab konverentse, seminare ja nõupidamisi;
 - 8) koostab ja annab välja teaduslikke, populaarteaduslikke ning õppemetoodilisi trükiseid;
 - 9) kindlustab teadustöötajate ja õppejõudude järelkasvu;
 - 10) osaleb akadeemilistes seltsides ja ühingutes ning toetab nende tegevust;
 - 11) tutvustab ülikooli ja instituudi tegevust üldsusele.

2. peatükk

JUHTIMINE, ÜHESEHITUS JA LIIKMESKOND

1. jagu

Üldsätted

§ 4. Juhtimine ja ülesehitus

- (1) Instituudi struktuuri ning ametikohtade koosseisu kehtestab nõukogu.
- (2) Instituudi juhtimisorganid on instituudi nõukogu (edaspidi nõukogu) ja instituudi direktor (edaspidi direktor).
- (3) Nõukogu ametikohaga sidumata liikmed valitakse instituudi üldkoosolekul.

- (4) Struktuuriüksused (edaspidi allüksus või üksus) moodustatakse instituudi teadus- ja arendustegevuse eemärkide alusel.
- (5) Teadus- ja arendustegevuse valdkonna akadeemiliste ametikohtade loomiseks teeb ettepanekud üksuse tegevjuht või valdkonna professor.
- (6) Nõukogu koosseisu kinnitab rektor direktori ettepanekul kolmeks aastaks.

§ 5. Instituudi liikmeskond

- (1) Instituudi liikmeskonna moodustavad instituudi akadeemilised ja mitteakadeemilised töötajad ning instituudist juhitavate õppekavade üliõpilased.
- (2) Instituudi akadeemiliste töötajate õigused ja kohustused tulenevad ülikooliseadusest, ülikooli põhikirjast, õppekorralduse eeskirjast, töösuhete eeskirjast ja muudest õigusaktidest.
- (3) Instituudi mitteakadeemiliste töötajate õigused ja kohustused tulenevad tööseadusandlusest, ülikooli töösuhete eeskirjast ja muudest õigusaktidest.
- (4) Instituudi üliõpilaste õigused ja kohustused tulenevad ülikooliseadusest, ülikooli põhikirjast ja õppekorralduseeskirjast.
- (5) Üliõpilasi esindab suhetes instituudiga üliõpilasnõukogu.
 - 1) Üliõpilasnõukogu juhindub oma tegevuses üliõpilaskonna põhikirjast ja üliõpilasnõukogu põhimäärusest.

2. jagu

Nõukogu

§ 6. Nõukogu koosseis

- (1) Nõukogu koosseisu kinnitab rektor direktori ettepanekul.
- (2) Nõukogusse kuuluvad:
 - 1) direktor;
 - 2) õppejuht;
 - 3) iga õppekava täishõivega juht või õppekavanõukogu tema poolt nimetatud liige;
 - 4) iga instituudi allüksuse tegevjuht või tema nimetatud esindaja samast üksusest;
 - 5) kõik instituudi professorid;
 - 6) vähemalt üks doktorikraadiga töötajate esindaja, kelle valivad instituudi doktorikraadiga töötajad;
 - 7) vähemalt üks madalama kvalifikatsiooniga õppejõudude/teadustöötajate esindaja, kelle valivad need töötajad;
 - 8) üliõpilaste esindajad, kelle valib üliõpilasnõukogu ja kelle arvu määrab nõukogu tingimusel, et üliõpilasi ei ole vähem üks viiendik nõukogu koosseisust;
 - 9) vähemalt kaks ülikoolivälist liiget sidusala asutus(t)est;
 - 10) nõukogu otsusel teised isikud kuni ühe kümnendiku ulatuses nõukogu koosseisust.

§ 7. Nõukogu pädevus

- (1) Nõukogu:
 - 1) võtab vastu instituudi põhimääruse ja arengukava ja esitab need ülikooli senatile kinnitamiseks;
 - 2) teeb ülikooli senatile ettepanekuid instituudi põhimääruse muutmiseks;
 - 3) kooskõlastab instituudi tasemeõppe õppekavade eelnõud ja esitab need kinnitamiseks ülikooli senatile, kinnitab täiendõppekavad;

- 4) kooskõlastab sihtfinantseeritavate teemade taotlused ja aruanded ning ETFi grantide aruanded;
- 5) valib instituudi korralised õppejõud ja teadustöötajad, välja arvatud professorid ja juhtivteadurid;
- 6) valib instituudi direktori;
- 7) kooskõlastab instituudi eelarve projekti ning kinnitab eelarve ja selle täitmise aruande;
- 8) otsustab muid küsimusi tulenevalt põhimäärusest ja teistest õigusaktidest.

§ 8. Nõukogu töökorraldus

- (1) Nõukogu kutsub kokku omal või vähemalt ühe neljandiku nõukogu liikmete algatusel või vähemalt kümne instituudi täiskohaga töötaja ettepanekul nõukogu esimees.
- (2) Nõukogu on otsustusvõimeline, kui kohal on vähemalt kaks kolmandikku koosseisust. Nõukogu otsused võetakse vastu lihthäälteenamusega istungil osalevate nõukogu liikmete arvust.
- (3) Otsused, mis puudutavad instituudi ümberkujundamist või lõpetamist, põhimääruse muutmist või eelarvet, võetakse vastu istungil osalevate liikmete vähemalt kahekolmandikulise häälteenamusega.
- (4) Nõukogu õigusaktid on määrus üldaktina ja otsus üksikaktina. Õigusaktid jõustuvad vastuvõtmisele järgneval päeval, kui õigusaktis ei ole sätestatud teisti. Õigusaktid tehakse instituudi liikmeskonnale teatavaks ülikooli dokumendihaldusprogrammi kaudu hiljemalt kolmandal tööpäeval õigusaktide vastuvõtmisest.
- (5) Nõukogu istungi protokollile ja õigusaktidele kirjutavad alla nõukogu esimees ja nõukogu sekretär.
- (6) Nõukogu istungid toimuvad vastavalt vajadusele, kuid mitte vähem kui üks kord semestris.
- (7) Nõukogu esimehe ettepanekul võib nõukogu läbi viia e-arutelu ja võtta vastu otsuseid kirjaliku hääletamise teel. Kirjalikul hääletamisel kehtivad samad häälteenamusnõuded, mis istungil, kuid häälteenamust arvestatakse nõukogu koosseisust.

§ 9. Direktori ametikoha täitmine

- (1) Instituudi tööd juhivad direktor, kes valitakse kuni kolmeks aastaks ülikooli töösuhete eeskirjas sätestatud korras.
- (2) Instituudi direktoriks valitakse doktorikraadiga või sellele vastava kraadiga teadlane.
- (3) Instituudi direktor on akadeemiline töötaja, kui ta osaleb õppe- ja teadustöös.
- (4) Direktori võib tagasi kutsuda nõukogu, avaldades direktorile umbusaldust kahekolmandikulise häälteenamusega, või ülikooli senat rektori ettepanekul.
- (5) Direktori saab tagasi kutsuda juhul, kui direktor rikub seadusi ja/või ülikoolis kehtestatud korda või ei tule toime instituudi juhtimisega.
- (6) Kui direktor lahkub ametist enne valimisperioodi lõppu, kuulutatakse välja direktori valimine või määrab rektor kuni kaheks aastaks direktori kohusetäitja.
- (7) Avaliku konkursi ebaõnnestumisel määrab rektor kuni kaheks aastaks direktori kohusetäitja.
- (8) Üks isik saab direktorina töötada kaks valimisperioodi järjest.

§ 10. Direktori pädevus

Direktor:

- 1) vastutab instituudi üldseisundi ja arengu eest ning tagab instituudi vara õiguspärase ja otstarbeka kasutamise ning annab selle kohta aru nõukogule, ülikooli senatile ja rektorile;
- 2) tagab instituudi arengukava koostamise ja vastutab selle realiseerimise eest;
- 3) korraldab instituudi nõukogu tööd;
- 4) esindab üksust ülikooli otsustuskogudes ja väljaspool ülikooli;
- 5) määrab instituudi poolt läbiviidava õppe-, teadus- ja arendustegevuse sisemise korralduse ning vastutab instituudi tegevuse tulemuslikkuse eest;
- 6) korraldab kvaliteedijärelevat instituudi tegevuse üle, sh akrediteerimist ja teadustöö evalveerimist;
- 7) on instituudi töötajate suhtes ülikooli kui tööandja esindaja, määrab instituudi töötajate tööülesanded ja tööjaotuse ning kinnitab ametijuhendid;
- 8) tagab instituudi eelarve koostamise ja vastutab selle täitmise eest;
- 9) kasutab sihipäraselt instituudi rahalisi vahendeid;
- 10) kujundab ja realiseerib instituudi personalipoliitikat, tagab instituudi ametikohtade täitmise vastavalt ülikooli töösuhete eeskirjas sätestatud korrale;
- 11) tagab instituudi töötajate tööaja üle arvestuse pidamise, puhkuste ajakava koostamise ja asendajate määramise;
- 12) tagab instituudi valdusse ja kasutusse antud vara kasutamise korraldamise ja säilimise;
- 13) korraldab instituudi suhteid partneritega, osaleb ülikooli ja instituudi tegevusvaldkonna arendamisel Eestis;
- 14) tagab ülikooli liikmeskonna ja avalikkuse piisava ja adekvaatse informeerituse instituudi tegevusest ja selle tulemustest;
- 15) annab oma pädevuse piires korraldusi, mis registreeritakse ülikooli dokumendihaldusprogrammis;
- 16) hoiab nõukogu instituudi finantsolukorraga pidevalt kursis;
- 17) täidab muid põhimäärusest ja teistest õigusaktidest tulenevaid ülesandeid.

3. peatükk

VARA, RAHASTAMINE, ARUANDLUS JA JÄRELEVALVE

§ 11. Vara ja finantseerimine

- (1) Instituudi kasutuses olev vara on ülikooli vara ja ülikooli kasutusse antud vara.
- (2) Instituudi kasutuses oleva vara valdamise, kasutamise ja säilitamise korra määrab direktor.
- (3) Instituudi kõigi tulude ja kulude kohta koostatakse tasakaalustatud eelarve ülikooli õigusaktidega kehtestatud korras. Instituudi eelarve on ülikooli eelarve osa.
- (4) Instituudi eelarvevahendite kasutamise üle peetakse raamatupidamisarvestust ülikooli õigusaktidega kehtestatud korras.
- (5) Instituudi eelarvevahendite käsutaja on direktor.

§ 12. Aruandlus ja järelevalve

- (1) Instituudi aruandlus toimub õigusaktidega sätestatud korras.
- (2) Järelevalvet instituudi tegevuse üle teostatakse vastavalt seadustele ja ülikoolis kehtivale korrale.

Kristjan Port
Senati juhataja

Rein Raud
Rektor

Hille Erik
Senati sekretär